

5 Regeling van werkzaamheden

De voorzitter:

Op verzoek van de fractie van D66 benoem ik:

- in de commissie voor de Werkwijze der Kamer het lid Van Engelshoven tot lid in plaats van het lid Van Meenen;
- in de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven het lid Bouali tot lid in de bestaande vacature;
- in de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbriefven het lid Pia Dijkstra tot lid in de bestaande vacature;
- in de Bouwbegeleidingscommissie het lid Paternotte tot lid in de bestaande vacature.

Op verzoek van de fractie van 50PLUS benoem ik:

- in de commissie voor de Verzoekschriften en de Burgerinitiatieven het lid Sazias tot lid.

Aangezien voor de volgende stukken de termijn is verstreken, stel ik vast dat wat deze Kamer betreft de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd:

34709-(R2087)-1; 34704-1; 34705-1; 34712-(R2088)-1.

Ik stel voor, de volgende stukken van de stand van werkzaamheden af te voeren:

33529-332; 33529-331; 33529-328; 33529-326; 33529-327; 34692-1; 34550-X-81; 2017Z04173; 33763-131; 31293-330; 31293-357; 31293-346; 31293-353; 33359-(R1986)-9; 29362-261; 29544-777; 2017Z04031; 31288-584; 34341-8; 34389-24; 32550-61; 34550-IIA-5; 34376-14; 28140-98; 23530-114; 29515-398; 31865-94; 31985-50; 31985-49; 21501-02-1728; 21501-02-1741; 25883-288; 25883-283; 33576-90; 33576-98; 25657-289.

Aangezien voor de volgende stukken de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen:

31288-578; 34643-2; 29282-271.

Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda:

- het VAO Landbouw- en Visserijraad, met als eerste spreker het lid Ouwehand namens de Partij voor de Dieren.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De voorzitter:

Ik geef nu het woord aan de heer Kuzu namens DENK.

De heer Kuzu (DENK):

Voorzitter. Ruim 1.500 Palestijnse gevangenen in Israëlische gevangenis zijn een hongerstaking begonnen om zich te verzetten tegen de leefomstandigheden in die gevangenis.

nissen. De gevangenen willen mogelijkheden tot contact met familie, betere medische zorg en afschaffing van eenzame opsluiting. Daarnaast verzetten deze gevangenen zich tegen marteling, oneerlijke processen en, misschien wel het ergste, het vastzetten van kinderen.

De voorzitter:

U wilt een debat?

De heer Kuzu (DENK):

Wij willen een debat aanvragen met de minister van Buitenlandse Zaken en willen op korte termijn een brief ontvangen over welke inspanningen er door Nederland worden geleverd om de situatie van deze gevangenen in Israëlische gevangenis te verbeteren.

De heer De Roon (PVV):

Sinds gisteren weten we dat het begrip "Palestijnse hongerstaking" een relatief begrip is, want gisteren hebben we allemaal op internet kunnen zien hoe de zogenaamde leider van de Palestijnse hongerstaking ...

De voorzitter:

Steunt u het debat of niet?

De heer De Roon (PVV):

... mijnheer Barghouti, geweigerd heeft om die hongerstaking na te leven. Hij zat stiekem in zijn cel koekjes en een reep te eten.

De voorzitter:

Maar steunt u het debat?

De heer De Roon (PVV):

Dat leidt allemaal tot de conclusie dat we natuurlijk helemaal geen enkele reden hebben om dat debat te steunen. Niet alleen daarom ...

De voorzitter:

Dank u wel.

De heer De Roon (PVV):

... maar ook omdat we vinden dat het een ...

De voorzitter:

Mijnheer De Roon!

De heer De Roon (PVV):

... zaak is tussen de Palestijnen en de Israëliërs zelf. Geen steun.

De voorzitter:

U hebt twee minuten van uw spreektijd verbruikt!

De heer **Sjoerdsma** (D66):

Ik deel de zorgen, maar ik zou zeggen: laten we dan ook tempo maken. Over 53 minuten is het algemeen overleg Raad Buitenlandse Zaken. Daarin kan dit worden behandeld en ook worden beantwoord.

De **voorzitter**:

Dus geen steun.

De heer **Ten Broeke** (VVD):

Eens met Sjoerdsma.

De **voorzitter**:

U kunt heel kort zijn!

Mevrouw **Karabulut** (SP):

Daar sluit ik mij ook bij aan.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Ik ook.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie):

Ik ook.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):

Ik ook.

Mevrouw **Van den Hul** (PvdA):

Het wordt wat saai, maar ik ook.

De heer **Van der Staaij** (SGP):

Ik ook.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Mijnheer Kuzu, u hebt geen meerderheid voor het houden van een debat.

De heer **Kuzu** (DENK):

Ik niet, voorzitter.

De **voorzitter**:

Dank u wel.

Ik geef nu het woord aan de heer Bruins namens de ChristenUnie.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):

Voorzitter. Vanwege de Landbouw- en Visserijraad morgen in Brussel wil ik verzoeken om het aangevraagde VAO Landbouw- en Visserijraad heden nog te agenderen, inclusief stemmingen.

De **voorzitter**:

Ja, dat gaan we doen. Dit betekent dat we gelijk na de regeling van werkzaamheden een VAO gaan houden.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):

Ja, dat is prima. Dank u wel.

De **voorzitter**:

Oké, dank u wel.

Ik geef het woord aan mevrouw Agema namens de PVV.

Mevrouw **Agema** (PVV):

Voorzitter. Het sluiten van de verzorgingshuizen en het nagenoeg geheel schrappen van de dagbesteding voor dementerende ouderen heeft een enorm grote extra belasting van mantelzorgers tot gevolg gehad. Onlangs bleek al dat 40% van hen aangeeft depressieve klachten te hebben. Vanmorgen lazen we dat 5% van hen aangeeft zelfs suïcidale neigingen te hebben. Ik zou daarom graag een debat willen organiseren over de werkdruk voor mantelzorgers.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):

Ik steun het voorstel voor een debat.

Mevrouw **Hermans** (VVD):

Geen steun voor een debat. Wel kan ik me voorstellen dat we een brief aan de staatssecretaris vragen, met iets meer informatie over de stand van zaken rond het plan van aanpak mantelzorg.

Mevrouw **Kuik** (CDA):

Ik sluit me aan bij het verzoek om eerst een brief te ontvangen.

Mevrouw **Bergkamp** (D66):

Ik sluit me daar ook bij aan.

Mevrouw **Arissen** (PvdD):

Steun voor het verzoek van de PVV.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):

Steun voor dit verzoek.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):

Steun voor een brief, maar nog niet voor een debat.

De heer **Van Nispen** (SP):

Steun van de SP voor dit verzoek.

Mevrouw **Van den Hul** (PvdA):

Ook namens de PvdA steun.

De voorzitter:

U hebt geen meerderheid, mevrouw Agema.

Mevrouw Agema (PVV):

Nee, maar ik heb wel steun voor een dertigledende debat, dat ik graag op de lijst wil laten zetten. Van de onderhandelende partijen die alleen maar een brief willen, verwacht ik natuurlijk wel wat maatregelen in het regeerakkoord om de werkdruk van de mantelzorgers te verlichten.

De voorzitter:

Dank u wel.

Het woord is aan de heer Wilders namens de PVV.

De heer Wilders (PVV):

Voorzitter. Het is vandaag precies zes weken geleden dat de VVD, onder leiding van informateur Schippers, de onderhandelingen met GroenLinks is begonnen. Ik geloof dat CDA en D66 daar ook bij aanwezig zijn.

Ons land kent grote problemen, van de onderwerpen die mevrouw Agema net noemde met de ouderenzorg tot en met de terreurdreiging, en het landsbestuur ligt op zijn gat. Nou weet ik niet precies wat erger is, een demissionair kabinet of een missionair kabinet met GroenLinks, maar de problemen moeten wel worden opgelost. Daarom wil ik op grond van het Reglement van Orde mede namens collega Roemer van de SP-fractie een brief vragen aan de informateur, mevrouw Schippers, met daarin antwoorden op de volgende vragen. Hoelang gaan de onderhandelingen en de gesprekken nog duren? Over welke dossiers is al overeenstemming bereikt en over welke niet? Is het waar wat we in de krant konden lezen, namelijk dat men nu al voor de laatste week van juli en de eerste week van augustus een vakantieperiode heeft ingepland? Dat suggereert dat het nog maanden zou kunnen gaan duren. Waarom wordt de pers iedere donderdag geïnformeerd en de Tweede Kamer niet? Zou dat ook kunnen veranderen? Maar de belangrijkste vraag is natuurlijk: gaat dat huwelijk tussen de VVD en GroenLinks er nou komen of niet?

De voorzitter:

Wie wil hier een antwoord op geven?

De heer Krol (50PLUS):

Al bij het debat op 28 maart hebben wij gezegd dat wij volledig en goed geïnformeerd willen worden. Ik sluit me dus graag aan bij de heer Wilders.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

De duiding van de heer Wilders is op een aantal punten niet helemaal die van de Partij voor de Dieren, en dat weet hij, maar het verzoek om informatie steunen wij graag.

De heer Van der Staaij (SGP):

Inderdaad, het Reglement van Orde voorziet erin om niet pas na afronding van een informatieopdracht, maar ook tijdens een informatieopdracht te vragen om inlichtingen

te verschaffen. Het loopt nu al een hele tijd. We horen eigenlijk niets over resultaten. Ik steun daarom het verzoek om een tussentijds verslag van de bevindingen.

De heer Segers (ChristenUnie):

De opdracht is namens de Kamer verstrekt, dus het lijkt me ook heel goed dat de Kamer geïnformeerd wordt. Ik steun daarom het verzoek om een brief.

Mevrouw Van den Hul (PvdA):

Steun.

De heer Roemer (SP):

Voorzitter ...

De voorzitter:

Dit verzoek werd mede namens u gedaan.

De heer Roemer (SP):

Inderdaad. Ik wil er alleen aan toevoegen dat het verzoek om informatie überhaupt geen Kamermeerderheid nodig heeft. Ik stel daarom gewoon voor, het stenogram door te geleiden naar de informateur. We wachten dan deze week de brief af, waarna we er volgende week op terugkomen.

De voorzitter:

Dit is wel iets waarvoor een uitzondering is gemaakt. Maar het is inderdaad de Kamer die om informatie kan vragen.

De heer Roemer (SP):

Ik neem aan dat u in uw rol als Voorzitter van de gehele Kamer ervoor zorgt dat wij als Kamer, en dus niet alleen de onderhandelende partijen, de informatie krijgen waarom wij vragen.

De heer Van Haersma Buma (CDA):

Alle begrip voor dit verzoek. Het is alweer enige tijd geleden sinds de verkiezingen plaatsvonden. Tegelijkertijd is dit natuurlijk een proces met vier heel verschillende partijen. Dat betekent dat zo'n proces — dat zal iedereen beseffen — tijd nodig heeft. Zoals gebruikelijk zal dat, zoals de heer Wilders weet, aan het eind natuurlijk leiden tot het afleggen van verantwoording over het eindresultaat. Dit proces is gaande. Wat het CDA betreft is het niet zinvol om nu een brief te vragen over iets waarop men het antwoord al weet, namelijk dat natuurlijk, zoals dat hoort, de Kamer aan het eind zal worden ingelicht over de besluiten die dan genomen zijn.

De heer Kuzu (DENK):

Precies over dat proces gaat het. Ik denk dat transparantie van belang is. In dat kader steunen wij het verzoek om een brief en een debat.

De heer **Roemer** (SP):

Het kan niet zo zijn dat na een opdracht van de Kamer de media iedere donderdag worden geïnformeerd terwijl de Kamer niks te horen krijgt. Ik weet dat het aan de informateur is om te bepalen wat er uiteindelijk in de brief komt te staan, maar de Kamer heeft recht op informatie als daarom wordt gevraagd. Wij hebben dat niet voor niks in het Reglement van Orde opgeschreven, dus ik neem aan dat de premier, als hoeder van de democratie, gaat zeggen dat ik gelijk heb.

De heer **Mark Rutte** (VVD):

Mijnheer Roemer, u bent van de SP, dus u hebt altijd ongelijk! Maar zonder gekheid, ik kan mij goed vinden in wat de heer Buma hierover zei. Het is een complexe onderhandeling tussen vier partijen. Dat kan alleen in verouwen bij de onderhandelingen die gaande zijn. Ik snap dat er behoefte is aan tussentijdse mededelingen daarover. Ik begrijp dat verzoek, maar als je zulke mededelingen doet, neemt de kans aanzienlijk af dat de onderhandelingen succesvol worden afgerond. Dan komen er tussentijds namelijk elementen naar buiten waardoor het uiteindelijk ingewikkeld is om eruit te komen. Ik deel ook de wens van de heer Wilders om er zo snel mogelijk uit te zijn. Ik begrijp dat hij staat te trappelen om zo snel mogelijk een nieuw kabinet te zien aantreden. Ook dat vind ik winst. Maar uiteindelijk denk ik dat de heer Buma gelijk heeft dat wij dit niet moeten doen.

De heer **Wilders** (PVV):

Ik denk dat weinig mensen in Nederland het met de heer Rutte eens zijn dat het winst zou zijn als er een kabinet kan komen waar de VVD en GroenLinks samen in zitten. Maar veel belangrijker is nu dat ik een verzoek om informatie doe. Ons eigen Reglement van Orde, waarmee volgens mij alle fracties — ook die van het CDA en de VVD — hebben ingestemd, zegt dat wij, ook tussentijds, zoals de fractievoorzitter van de SGP terecht zei, om informatie kunnen vragen. Het gaat niet aan dat de pers iedere donderdag door mevrouw Schippers, weliswaar schaars, maar toch, wordt geïnformeerd maar de Kamer niet. Ik persisteer dus in mijn verzoek. Ik vraag ook niet meteen om een debat; wij willen eerst een brief zien. Ik vraag die brief niet aan de heer Rutte of aan de leider van het CDA, maar aan mevrouw Schippers, de informateur. Ik wil van haar een brief ontvangen met antwoord op die vragen. Dan zien wij volgende week wel wat wij daarmee doen.

De heer **Pechtold** (D66):

Ik weet niet of ik nu in de eerste ronde of in de tweede ronde van het verzoek terecht kom, maar ik sluit mij toch volledigheidshalve aan bij de heer Buma.

De heer **Wilders** (PVV):

Dan ontbreekt alleen GroenLinks nog, mevrouw de voorzitter.

De heer **Klaver** (GroenLinks):

Het enige waarop ik wachtte, was een uitnodiging van de heer Wilders om naar voren te komen, waarvoor dank. Ik sluit mij ook aan bij de woorden van de heer Buma.

De heer **Wilders** (PVV):

Voorzitter, dat betekent dus dat men in meerderheid nu al de Kamer wil onthouden dat zij informatie krijgt. Ik weet niet wat het Reglement van Orde daarvan zegt. Ik heb niet om een debat gevraagd maar om informatie. Ik denk dat de lijn van de heer Roemer de enig juiste is en dat u dit dan maar als een verzoek om informatie aan de informateur moet beschouwen, een verzoek dat u wat mij betreft kunt doorgeleiden. Volgende week, als die brief er is, kunnen wij bekijken wat wij daarmee doen. Voor een debat is immers een meerderheid nodig. Ik hoop in ieder geval dat de vier partijen niet tegenhouden dat er een brief komt van mevrouw Schippers. Ik zie niemand opstaan, dus volgens mij kunnen wij dat nu regelen.

De **voorzitter**:

Het Reglement van Orde zegt op dit punt dat Kamerleden om informatie kunnen vragen, maar dat het aan de Kamer is om in meerderheid daarover te besluiten. Ik denk dat het goed is dat ik als Voorzitter de informateur op de hoogte breng van de gevoelens die in de Kamer leven op dit punt.

De heer **Wilders** (PVV):

Als u haar dan ook zou kunnen overbrengen dat die gevoelens inhouden dat er nog deze week een brief komt, en als zij daaraan gehoor zou geven, dan zijn wij er op die manier helemaal uit. Dank u wel.

De heer **Roemer** (SP):

Dan lijkt het mij — nu spreek ik u ook aan als voorzitter van het Presidium — heel goed om dit eens te evalueren. Wij moeten voortaan maar in het Reglement van Orde opnemen — al is het in één zin — dat een meerderheid van de partijen het geven van welke informatie dan ook kan blokkeren. Nu handelen wij echt in strijd met de transparantie en met de opdracht die aan de Kamer gegeven is. Daar moet u echt iets aan doen.

De **voorzitter**:

Ik zal die gevoelens overbrengen. Normaal gesproken wordt het stenogram van de vergadering doorgeleid, maar dat is als de Kamer om informatie vraagt aan de regering en dat is hier niet het geval. Uiteindelijk is het aan de informateur om hierop te reageren of niet. Maar ik zal de gevoelens overbrengen.

Het woord is aan mevrouw Arissen namens de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Arissen** (PvdD):

Voorzitter. Als wij willen dat de Waddenzee aan het einde van deze eeuw nog bestaat, moeten wij twee dingen doen: de klimaatverandering stoppen en stoppen met de gas- en zoutwinning in het gebied. Dat blijkt uit het wetenschappelijke rapport dat vandaag gepresenteerd wordt. Daarom wil de Partij voor de Dieren een debat over dit onderwerp aanvragen met de minister van Economische Zaken.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):

Steun voor dit verzoek. De ChristenUnie heeft ook Kamervragen klaarliggen. Ik stel voor dat we de antwoorden op die vragen afwachten en dan zo snel mogelijk dit debat agenderen.

De heer **Futselaar** (SP):

Werelderfgoed dreigt te verdwijnen. Zeker steun voor het verzoek. Wij hebben onze Kamervragen al ingediend. De antwoorden willen we graag gebruiken bij het debat.

De heer **Grashoff** (GroenLinks):

De fractie van GroenLinks wil een kabinetsreactie op het rapport. Die hebben we intussen ook gevraagd. We willen steun geven aan dit debat, maar we willen wel eerst de kabinetsreactie hebben.

De heer **Geurts** (CDA):

Het lijkt me goed dat het kabinet erop reageert. Dan zien we wel hoe we het gaan behandelen. Voorlopig dus geen steun voor dit verzoek om een debat.

De heer **Öztürk** (DENK):

Steun voor het verzoek.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Steun voor het verzoek om een reactie. Daarna kunnen we bekijken of we dit kunnen betrekken bij bijvoorbeeld het debat over mijnbouw of een AO Waddenzee. Ik steun nu geen apart debat, maar er zal zeker over gesproken worden. Graag een kabinetsreactie.

De heer **Ziengs** (VVD):

Geen steun voor het debat. Ik merk dat er een meerderheid is voor het verzoek om een brief, dus die kan er komen.

De heer **Krol** (50PLUS):

Steun voor een brief en een debat.

Mevrouw **Agema** (PVV):

Steun voor brief en debat.

Mevrouw **Van den Hul** (PvdA):

Steun. Ik sluit me aan bij de reactie van collega Van Veldhoven.

De **voorzitter**:

U hebt geen meerderheid, mevrouw Arissen.

Mevrouw **Arissen** (PvdD):

Maar ik heb in ieder geval wel genoeg steun voor een dertigledendebat?

De **voorzitter**:

Ja. In de planning zullen we daarmee rekening houden. Verder stel ik voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Het woord is aan de heer Van Nispen namens de SP.

De heer **Van Nispen** (SP):

Voorzitter. Al heel lang vraagt de SP aandacht voor de problemen bij het Nederlands Forensisch Instituut. Vandaag kwam het langverwachte onderzoek naar de organisatie- en managementcultuur naar buiten. De conclusies liegen er niet om. Het beeld is ernstig. De samenwerking is slecht, ook met de politie en het Openbaar Ministerie: geen vertrouwen, een vijandige communicatie en een onveilige werkvloer. Daarover wil ik graag snel in debat met de minister van Veiligheid en Justitie.

Mevrouw **Helder** (PVV):

Ik weet nog heel goed dat een paar jaar geleden de heer Woittiez aanwezig was bij een algemeen overleg over het Nederlands Forensisch Instituut. Compliment aan de SP die toen ook al haar twijfels had, net als mijn partij. Helaas is het nu bewaarheid. Wij steunen dit verzoek dus zeker.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Steun voor het verzoek. Het is bar en boos.

De heer **Van der Staaij** (SGP):

Steun voor het verzoek.

De heer **Van Oosten** (VVD):

Steun. Wel zou ik graag ook een brief van de minister ontvangen, in aanvulling op wat we vanmorgen bij het rapport kregen, waarin hij aanduidt welke rol hij weggelegd ziet voor de minister of het kabinet als het gaat om het cultuurtraject waarover wordt gesproken.

De heer **Öztürk** (DENK):

Steun voor het verzoek.

De heer **Segers** (ChristenUnie):

Steun, ook voor het aanvullende verzoek om een brief.

Mevrouw **Özütok** (GroenLinks):

Steun voor het verzoek om eerst een brief te krijgen. Ook steun voor een debat.

Mevrouw **Van den Hul** (PvdA):

Wij delen de zorgen. Ook vanuit de PvdA-fractie steun.

Mevrouw **Arissen** (PvdD):

Ook de Partij voor de Dieren deelt de zorgen. Steun voor het verzoek van de SP.

De heer **Krol** (50PLUS):
Steun voor beide.

De heer **Groothuizen** (D66):
Steun voor de aanvraag van een debat en ook voor het verzoek van de heer Van Oosten.

De **voorzitter**:
U hebt een meerderheid, mijnheer Van Nispen.

De heer **Van Nispen** (SP):
Dat is mooi om te horen, voorzitter. Ik wil inderdaad ook graag een aanvullende brief — dat is een goed punt van de heer Van Oosten — waarin duidelijk wordt welke aanvullende maatregelen de minister gaat nemen, welke verantwoordelijkheid hij voor zichzelf ziet en welke oplossingen hij ziet. Die oplossingen bood de brief vanochtend helemaal niet.

De **voorzitter**:
Dan stel ik voor, het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de regeling van werkzaamheden.

De vergadering wordt van 13.19 uur tot 13.25 uur geschorst.